

INSPEKTION AF HANDICAPTIL- GÆNGELIGHED PÅ VIGERSLEV ALLÉ SKOLE

ENDELIG RAPPORT

INSPEKTION AF HANDICAPTIL- GÆNGELIGHED PÅ VIGERSLEV ALLÉ SKOLE

KØBENHAVNS KOMMUNE

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. INDLEDNING	7
2. SAMMENFATNING: BAGGRUND OG VURDERING	8
BAGGRUND	8
OVERORDNET VURDERING	9
3. INSPEKTION: PROCES OG OBSERVATIONER	10
DIALOG MED FORVALTNING OG DANSK BLINDESAMFUND	10
INDLEDENDE ORIENTERING OG DRØFTELSE	10
INSPEKTION OG OBSERVATIONER I DEN FORBINDELSE	13
ADGANGSFORHOLD UDEFRA	14
BYGNING 5	14
SKOLEGÅRDEN	16
LÆRINGSCENTER/BIBLIOTEK (BYGNING 6)	18
TEATERSAL/IDRÆTSLOKALE	20
FAGLOKALER (BYGNING 3)	21
BYGNING 2, HERUNDER ADGANG TIL NIVEAU 2 VIA ELEVATORER	21
OPSUMMERING OG ANBEFALINGER	22
BILAG	24
BAGGRUND OG METODE	24
BORGERRÅDGIVERENS INSPEKTIONSVIRKSOMHED	24
FORLØB OG INDHOLD (METODE)	24
REAKTIONSMIDLER OG BEDØMMELSESGRUNDLAG	25
RETSKILDER OG ØVRIGT BEDØMMELSESGRUNDLAG	26
BORGERRÅDGIVERENS KRITIKSKALA	26

I. INDLEDNING

Denne rapport indeholder Borgerrådgerens endelige vurderinger og bedømmelser i anledning af Borgerrådgerens inspektion af handicapilgængelighed på Vigerslev Allé Skole. Inspektionen fandt sted den 14. september 2016.

Inspektionen er et led i Borgerrådgerens undersøgelser af egen drift, der fastlægges efter drøftelse med Borgerrådgerudvalget. Planen og bemærkninger dertil kan findes på Borgerrådgerens hjemmeside.

En repræsentant for Dansk Blindesamfund deltog i inspektionens afvikling.

Borgerrådgeren, juni 2017

Johan Busse
Borgerrådger

2. SAMMENFATNING: BAGGRUND OG VURDERING

BAGGRUND

Skolerne i Københavns Kommune spænder fra efterhånden relativt gamle til helt nye bygninger, og der er dermed en betydelig variation. Fælles for dem er imidlertid, at de dels udfylder en primær funktion som ramme for undervisning af børn, og dels en sekundær som idrætshal, medborgerhus, teatersal, undervisningslokaler til eksempelvis aftenskoler og for foreninger i øvrigt, lige som de lejlighedsvist anvendes som valglokale, mødefaciliteter og så videre.

Skolerne er generelt også kendetegnet ved et højt arkitektonisk og håndværksmæssigt niveau, og dette er i de senere år trådt tydeligere frem i takt med at skolerne renoveres, og bygningernes kvaliteter dermed ikke skæmmes af det slid, som er en uundgåelig følge af bygningernes intensive brug. Denne renoveringsproces indebærer også, at senere tilkomne krav til bl.a. tilgængelighed, indeklima, lysætning bringes i spil, og bygningsmassen bliver dermed også tidssvarende i forhold til sådanne aspekter.

Denne inspektion fokuserede på handicaptilgængelighed og gennemførtes med deltagelse af en repræsentant fra Dansk Blindesamfund. Baggrunden for dette er, at Vigerslev Allés Skole er en af de københavnske skoler, der ligger i umiddelbar nærhed af flere ejendomme med boliger særligt målrettet blinde og svagtseende, og som dermed kan have borgere med sådanne handicaps i gruppen af forældre til børn på skolen, og som også skal fungere som eksempelvis valglokale og lignende for bl.a. denne gruppe. Dertil kommer, at bygningerne kan efterspørges til forenings- og mødeaktiviteter, der (også) involverer denne gruppe, og det er derfor ikke blot et lovkrav, at der er den fornødne tilgængelighed, men også en helt konkret praktisk betingelse for at bygningerne kan opfylde alle deres kommunale formål.

Det fornemmeste mål for så vidt angår tilgængelighed er altid, at der tilstræbes lige og selvhjulpent adgang for alle. Dette er beskrevet således af Center for Ligebehandling af Handicappede:

”At noget er tilgængeligt vil sige, at personer med funktionsnedsættelser kan få adgang til samme ydelser, ting og fysiske færden som personer uden funktionsnedsættelser. Tilgængelighed er et bredt begreb, der bl.a. dækker over tilgængelighed til bygninger, til offentlige transportmidler, til hjemmesider og it-systemer.”¹

Dette betyder, at tilgængelighed bør tilstræbes som en egentlig inklusion, optimalt set sådan at borgere med funktionsnedsættelse kan deltage på vilkår fuldstændig svarende til øvrige borgere. Alternative muligheder kan således maksimalt udgøre den næstbedste løsning, og i så fald bør disse altid udformes, så borgeren i videst mulig udstrækning er uafhængig af hjælp fra andre. Dette gælder i særlig grad for børn, der erfaringsmæssigt tillægger det stor betydning at være en del af fællesskabet, men det gælder selvfølgelig også, når børnenes forældre har deres gang på skolen, eller når borgere med funktionsnedsættelse udøver helt almindeligt medborgerskab og i den forbindelse skal færdes i skolens bygninger, hvad enten det er i skoletiden, eller når bygningerne anvendes til andre kommunale formål spændende fra eksempelvis valghandling til foreningsidræt.

Valget af Vigerslev Allés Skole som inspektionens genstand gav således mulighed for at vurdere, hvordan gamle bygninger kan gøres tilgængelige, når de bringes op til mere tidssvarende standard.

¹ <http://www.clh.dk/index.php?id=993#c2008>

OVERORDNET VURDERING

Det er min overordnede vurdering, at Vigerslev Allés Skole grundlæggende har et godt niveau for tilgængelighed. Skolen bærer efter renoveringen generelt set præg af, at tilgængelighed er indgået som relevant parameter, der har været iagttaget på en måde, så det fremtræder i harmoni med bygningerne i øvrigt, og der er endog eksempler på, at bygningsændringer, der tilgodeser tilgængelighed, samtidig kan løfte andre funktioner.

Min inspektion viste dog også, at der er enkelte "skønhedsfejl", og at bygningerne har visse detaljer, hvor der med fordel kan ske justeringer for at nå helt i mål med tilgængeligheden.

Inspektionen illustrerede tillige, at indsigt i og viden om tilgængelighedsproblemstillinger er vigtig for, at kommunen kan møde borgerne der, hvor de er. Det er således mit klare indtryk, at kommunens medarbejdere besidder velvilje og imødekommenhed i forhold til at inkludere alle borgere, og i det omfang det måske ikke lykkes fuldstændigt derfor snarere beror på, at tilgængelighedsperspektivet fordrer både erfaring og betydelig indsigt i området for at have blik for de udfordringer, som borgere med forskellige funktionsnedsættelser kan møde.

Når udgangspunktet er en gammel bygning, der også besidder selvstændige arkitektoniske værdier og udgør en del af byens og bydelens historie, vil borgere med funktionsnedsættelse af tilgængelighedsmæssig relevans nok altid møde visse udfordringer, men disse kan med målrettede tiltag nedbringes til et minimum.

Det er på denne baggrund, at jeg i det følgende påpeger enkelte udfordringer og deler de betragtninger anbefalinger, som inspektionen giver anledning til.

3. INSPEKTION: PROCES OG OBSERVATIONER

DIALOG MED FORVALTNING OG DANSK BLINDESAMFUND

Inspektionen blev iværksat ved mit brev af 24. august 2016 til Børne- og Ungdomsforvaltningens direktion, Områdesekretariatet og lokalområdekantor samt til skolen. Samme dag inviteredes Dansk Blindesamfund til at udpege en repræsentant, såfremt der var et ønske derom.

Dansk Blindesamfund orienterede mig den 8. september om, at man gerne ville deltage og var repræsenteret af næstformanden.

Børne- og Ungdomsforvaltningen orienterede mig den 12. september om, at man derfra ville stille med en repræsentant fra lokalområdekantoret, en teknisk ejendomsleder, den konstituerede skoleleder samt den projektleder fra Københavns Ejendomme, der havde varetaget styring af renoveringen på kommunens vegne. På selve dagen deltog de omtalte, dog bortset fra den tekniske ejendomsleder.

INDLEDENDE ORIENTERING OG DRØFTELSE

Inspektionen indledtes med en kort præsentation af tema og baggrund, hvorefter der var dialog om problemstilling samt om den nyligt gennemførte renovering.

Det fremgik deraf bl.a., at renoveringen af kommunes skoler har fokus på 6 temaer, nemlig indeklima, tilgængelighed, energi, genopretning, modernisering samt klimatilpasning. Visse af disse ligger delvist i forlængelse af hverandre (modernisering af bygningerne ligger således i naturlig forlængelse af genopretning af disse), mens andre hensyn må afvejes i særlige situationer. Et eksempel er, at det i enkelte tilfælde fordrer særlige løsninger, hvis niveaufri adgang (tilgængelighed) og skybrudssikring (klimatilpasning) skal fungere sammen. I de fleste tilfælde er der dog ingen reel modsætning.

Kravene til tilgængelighed aktualiseres, når en bygning renoveres i et omfang, som det sker her. Reglerne derom skal derfor iagttages, og tilsvarende finder kommunens egne regler og målsætninger for inklusion anvendelse.

Den nyrenoverede Vigerslev Allés Skole blev indviet den 10. august 2015 og stod efter omfattende ombygninger og moderniseringer således klar til skoleåret 2015/2016. I den forbindelse blev skolen udvidet fra 2 til 3 spor, og der er nu tillige 3 modtageklasser på skolen. Samtidig blev Fritidshjemmet Slaraffenland (som ligger ved siden af skolen) udvidet med en ny tilbygning. Budgettet har efter det oplyste andraget cirka 160 mio. kr.

Bygningerne har således fungeret som skole i lige over et år, og er nu også inddraget i Kultur- og Fritidsforvaltningens lokalepulje. Kravene til tilgængelighed i den forbindelse afviger efter det oplyste ikke fra Børne- og Ungdomsforvaltningens krav for tilgængelighed.

Skolen har aktuelt én elev, der sidder i kørestol, men har ikke i øjeblikket elever med synshandicap.

Forvaltningen er usikker på, hvorvidt der er blinde og svagtseende i forældregruppen, idet de ikke har undersøgt dette aktivt i forbindelse med indskolingen og ikke har en proces, hvor dette klarlægges, eksempelvis i forbindelse med skolestart. Forvaltningen har efterfølgende oplyst, at der i forbindelse med børnenes skolestart sker afklaring af, om der er forældre med særlige behov vedrørende tilgængelighed med videre.

Hvis de f.eks. får en elev med synshandicap på skolen, vil processen være den, at forvaltningens konsulent kommer ud på skolen og vurderer, hvilke hjælpemidler samt eventuelle ombygninger og andre tiltag, der er behov for. Dette kan f.eks. omfatte særlig belysning eller andet relevant og det vil derefter blive stillet til rådighed for skolen. Denne proces finder tilsvarende anvendelse hvis de får elever med andre former for handicap. Der var ikke oplysning om overvejelser om, hvad forældres eventuelle handicap kan give anledning til. Forvaltningen har efterfølgende oplyst, at skolen ved tilrettelæggelsen af forældresamarbejdet tager hensyn til eventuelle særlige behov.

Repræsentanten fra Københavns Ejendomme oplyste, at man i forhold til tilgængelighed mere generelt tilstræber, at der skal være ramper og niveaufri adgang, og det forsøges udformet så det er i pagt med bygningerne og tilfører disse noget.

Adspurgt om adgangsforhold for udefrakommende samt om der er eller vil blive etableret ledelinjer oplystes det, at dette ikke er etableret på nuværende tidspunkt, herunder muligvis fordi bygningerne ikke er "overtaget" af Kultur- og Fritidsforvaltningen endnu. Når dette sker, vil bygningerne indgå i den lokalepulje, der kan søges til forskellige formål.

Adspurgt om renovering og ombygning havde givet anledning til særlige udfordringer oplystes det, at det har været en særdeles omfattende ombygning, hvor der er placeret nye funktioner i ældre lokaler, og hvor der er etableret nye funktioner til afløsning for utidssvarende faciliteter. Således er der lavet læringscenter/bibliotek i en gammel gymnastiksal, idet denne ikke kunne bringes op til nutidig standard. Tilsvarende er et tidligere svømmebad i dag en usædvanlig ramme om et lokale til Håndværk og Design.

Den nybyggede idrætshal fungerer også som teatersal og vil tillige fungere som lokaletilbud via Kultur- og Fritidsforvaltningen, ligesom faglokaler til eksempelvis madlavning og lignende.

Repræsentanten fra Dansk Blindesamfund oplyste, at der i forhold til etablering af lys i dag er en del ny viden, der bl.a. viser, at målrettet belysning kan give svagtseende bedre hjælp, end der opnås ved blot at hæve belysningens styrke. Der er endog forskning, der viser, at det også giver fordele for almindeligt seende, og at målrettet brug af kraftig henholdsvis dæmpet belysning også kan medvirke til at dæmpe støjniveauet i f.eks. en børnehave. Tilsvarende er det vigtigt at lyskilderne sikrer, at farver fremstår nuanceret, hvilket led-pærer er bedst til, mens neonlys og sparepærer fungerer dårligt i denne henseende.

Der er ikke mange lovkrav på området, men der er en standard (DS 700), og Dansk Blindesamfund har lavet analyser og anbefalinger i samarbejde med fagfolk. Der foreligger en lettilgængelig vejledning på cirka 10-12 sider.

Københavns Ejendomme oplyste dertil, at de er vidende derom, og at belysning kan give anledning til komplekse udfordringer, idet der er faste lovkrav til belysningens styrke, og at disse i nogen grad fastholder den gamle målemetode, der alene går på lysets styrke.

Københavns Ejendomme har også forsøgt sig med projekter om mere nuanceret belysning, men udfordringen er, at så mange krav og hensyn skal tilgodeses, at de ender med at stå med krav om mange forskellige lamper i samme lokale, hvilket både er dyrt og uhensigtsmæssigt.

Belysningen på Vigerslev Allés Skole har aktive sensorer og dæmpning, men det er kun i et mindre antal lokaler, at det er muligt at dæmpe og på anden måde styre belysningen manuelt. Resten

at lokalerne har automatisk tilpasning til lysniveau og lamper, der slukker hvis der ikke er personer i lokalet. Skolelederen nævnte, at manuel dæmpning af lys ville give bedre muligheder for f.eks. hygge-arrangementer. Der er intet egentligt krav om mulighed for manuel dæmpning af lys.

Adspurgt om inddragelse af eksempel vis kommunens handicapråd oplyste repræsentanten fra Københavns Ejendomme, at de inddrager personer med særlig viden om tilgængelighed i renoveringsprojekter, og at God Adgang ofte inddrages, både ved renovering af skoler og ved projekter i andre borgerrettede kommunale bygninger og lokaler. God Adgang har dog ikke været inddraget i renoveringen af Vigerslev Allés Skole.

Københavns Ejendomme har ikke selv medarbejdere med særlig ekspertise inden for tilgængelighed. Denne viden er noget, der inddrages via rådgiverne. Arkitekten på den konkrete renovering har efter det oplyste undervist i netop belysning, men hvorvidt denne viden er bragt i spil i den konkrete renovering vides ikke.

Der er en generel dialog med Handicaprådet, men der er ikke sket konkret inddragelse i forbindelse med denne renovering.

Repræsentanten fra Dansk Blindesamfund oplyste, at arkitekter og ingeniører ud fra deres erfaring ikke altid har tilstrækkeligt fokus på og viden om tilgængelighed.

Repræsentanten fra lokalområdekantoret oplyste, at de relevante krav fremstår som betingelser til de enkelte projekter.

Skolelederen foreslog, at der kunne uddeles en tilgængelighedspris, idet dette kunne øge opmærksomheden.

INSPEKTION OG OBSERVATIONER I DEN FORBINDELSE

Inspektionen foregik konkret ved at deltagerne startede uden for skolen og derefter bevægede sig gennem dele af bygningsmassen i et naturligt forløb svarende til almindelige mønstre for personer, der enten benytter skolen i denne primære funktion eller eksempelvis skal til et arrangement i teatersalen eller lignende. I den forbindelse inspiceredes der både i forhold til bevægelses-tilgængelighed i bred forstand og særligt i forhold til, hvordan det fungerer for blinde og svagtseende. Inspektionen har derimod ikke inddraget forhold omkring elevernes sikkerhed og så videre, idet dette falder under andre former for tilsyn og dermed mere hensigtsmæssigt kan afklares i sådant regi. Undervejs pågik der en løbende uformel dialog mellem deltagerne om de forskellige løsninger, og der blev tillige taget notater og billeder til brug for udarbejdelsen af nærværende rapport.

ADGANGSFORHOLD UDEFRA

Adgang fra Vigerslev Allé sker via to ens porte til henholdsvis højre og venstre for administrationsbygningen yderst mod gaden. Hver port har to "side-låger", der udgør den primære adgang for gående. Forvaltningen har oplyst, at denne port kun er åben når biler skal have adgang til skolegården, og at dette stop derfor ikke udgør en væsentlig barriere i praksis. Adgangsforholdene var ifølge Dansk Blindesamfunds repræsentant rimelige. Jeg foretager derfor ikke yderligere, idet jeg går ud fra at forvaltningen har fokus på at sikre god adgang for alle, herunder også i situationer hvor det er nødvendigt at åbne porten.

Der er ikke på nuværende tidspunkt etableret ledelinjer eller anden form for markering for blinde og svagtseende.

BYGNING 5

Skolens primære undervisningslokaler (klasselokaler) ligger i 5 bygninger, der består af kælder, høj stueetage samt en første sal (loftet benyttes ikke til undervisning). Disse betegnes bygning 1, 2, 4, 5 samt 9 og bygning 1, 2, 4 og 5 er på mange måder ensartede i udformning og indhold.

Der er et trin op til indgangsdøren til bygningen, og derfra er der trappetrin op til den høje stueetage. Der er endvidere adgang til et plateau mellem bygning 4 og 5 via en rampe i skolegården, og fra dette plateau er der adgang til stueetagen i begge bygninger.

Det var muligt for blinde og svagtseende at finde ind i bygningen, hvorimod kørestolsbrugere (og andre personer med væsentligt nedsat gangfunktion) er nødsaget til at benytte sig af nyetablerede elevatorer bagved bygningerne 1 og 9 for derefter at benytte plateau henholdsvis gangbro frem til de øvrige bygninger.

Bygning 5		
2. Etage	modtageklasse	M2
1. Etage	årgang	4
0. Etage	årgang	5

Dansk Blindesamfunds repræsentant oplyste, at det er muligt at navigere i bygningerne, og at det for denne gruppe er et gode, at skarpe kanter på garderober med videre er fjernet (uanset at dette beror på hensynet til, at legende børn ikke skal kunne komme slemt til skade i lokalerne).

Bygningen har et handicaptolet ved siden af et mindre toilet.

Adgangsforholdene ses at efterleve almindelige krav til handicaptolletter. Det er positivt, at håndvasken er af en type, der er særlig velegnet for visse grupper af handicappede, idet det er muligt at lade armene støtte, når man vasker hænder.

Gangarealer og lokaler havde generelt god støjdemning, hvilket også er positivt for tilgængeligheden.

SKOLEGÅRDEN

Skolegården rummer mod øst den ovenfor omtalte rampe, der dels fungerer som rampe til bygning 4 og 5, og dels fungerer som arkitektonisk element i skolegården og som en art podium, når skolens elever og lærere med videre samles til arrangementer i skolegården.

Rampen overholder efter oplyste gældende krav til hældningsgrad med videre.

For så vidt angår den tilgængelighed i forhold til blinde og svagtseende, er der visse udfordringer i form af høje kanter og variationer i trin, men repræsentanten for Dansk Blindesamfund hæftede sig primært ved de positive sider ved udformningen. Således gør den "indre" kant det muligt at orientere sig med blindestok.

Samlet set var det derfor vurderingen, at rampens udformning udgør et rimeligt kompromis mellem de forskellige hensyn og funktioner, som skal tilgodeses.

Skolegården er i øvrigt opdelt af bygning 6, hvor der nu er etableret læringscenter/bibliotek i den gamle gymnastiksal.

Skolegårdens vestlige del fremstår mere åben og rummer bl.a. et klatrestativ.

Der er ikke etableret ledelinjer eller andre former for hjælp til blinde og svagtseende i skolegården. Nedenstående billede af skolegårdens vestlige del, som den så ud ved folketingsvalget i juni 2015, viser, at dette muligvis kan vanskeliggøre adgangen til de bagvedliggende lokaler, der som angivet eksempelvis anvendes som valglokaler for områdets beboere. Det bemærkes, at byggeri naturligvis var væk ved inspektionen og at skolegården i øvrigt fremtrådte nyrenoveret og opryddet, som det fremgår af billederne fra selve inspektionen.

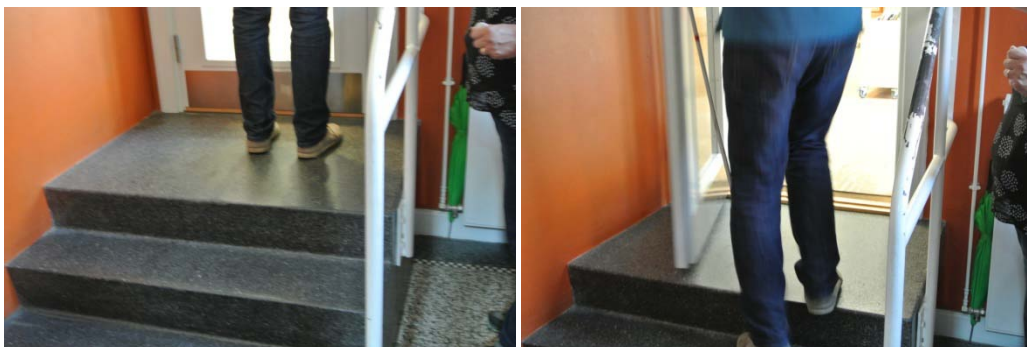

(billede fra juni 2015, mens der fortsat var byggeri på skolen)

LÆRINGSCENTER/BIBLIOTEK (BYGNING 6)

Bygning 6 er placeret centralt i skolens bygningsmasse og rummer nu et læringscenter/bibliotek i den tidligere gymnastiksal. Også her er der tale om en høj stueetage, og der er derfor ikke niveaufri adgang fra skolegården.

Adgangen sker via en opgang, hvor indgangspartiet har et højt trin. Derfra er der tre trin op til indgangsdøren til læringscenter/bibliotek.

Da døren åbner ud ad, er det imidlertid nødvendigt at træde tilbage og eventuelt et trin ned, hvilket gør adgangen vanskelig.

Der er en alternativ indgang til lokalet fra gennemgangsrummet i bygning 3.

Adgangsforholdene her synes noget bedre, idet trappetrinene er nemmere at forcere og døren åbner indad. Efter det oplyste er der ikke andre adgangsveje til læringscenter/bibliotek, herunder hverken lift, rampe eller anden form for niveaufri adgang, og dette lokale er med andre ord ikke tilgængeligt for kørestolsbrugere og andre med væsentligt nedsat gangfunktion uden, at de bæres eller på anden måde hjælpes.

Dette finder jeg beklageligt henset til, at resten af skolen er indrettet på det niveau, der er tilfældet.

TEATERSAL/IDRÆTSLOKALE

Den idrætshal, der blev etableret i forbindelse med tidligere udvidelse i 1970, er i forbindelse med den seneste renovering i 2015 udvidet med en væsentligt større hal med tagterrasse. Den nye hal er i samme niveau som den tidligere idrætshal, og der er derfor trin ned til hallen.

Efter det oplyste er der alternativ adgang via en sidedør.

Heller ikke denne ses dog at være niveaufri, og der kræves med andre ord etablering og opsætning af ramper for, at der skal være selvhjulpent adgang til lokalet for kørestolsbrugere og andre med væsentligt nedsat gangfunktion, herunder til eksempelvis valgninger, kommunale høringsarrangementer og kulturelle begivenheder i teatersalen. Jeg bemærker i den forbindelse, at det af det fra forvaltningen efterfølgende tilsendte fremgår, at der er etableret omklædningsfaciliteter for handicappede i tilknytning til idrætssalen, hvilket synes at indikere, at det er tanken at faciliteterne skal kunne anvendes af denne gruppe.

Forvaltningen har efterfølgende oplyst, at der er niveaufri adgang til salen og omklædningslokaler fra bygningens anden side, hvor det er muligt at komme rundt om bygningen via etablerede stier.

Henset til, at vise adgangsveje fordrer ramper, og at viden om alternative adgangsmuligheder ikke var til stede hos forvaltningens medarbejdere under inspektionen foreslår jeg, at der etableres skiltning således at det bliver klart for både borgere og for forvaltningens medarbejdere, at der

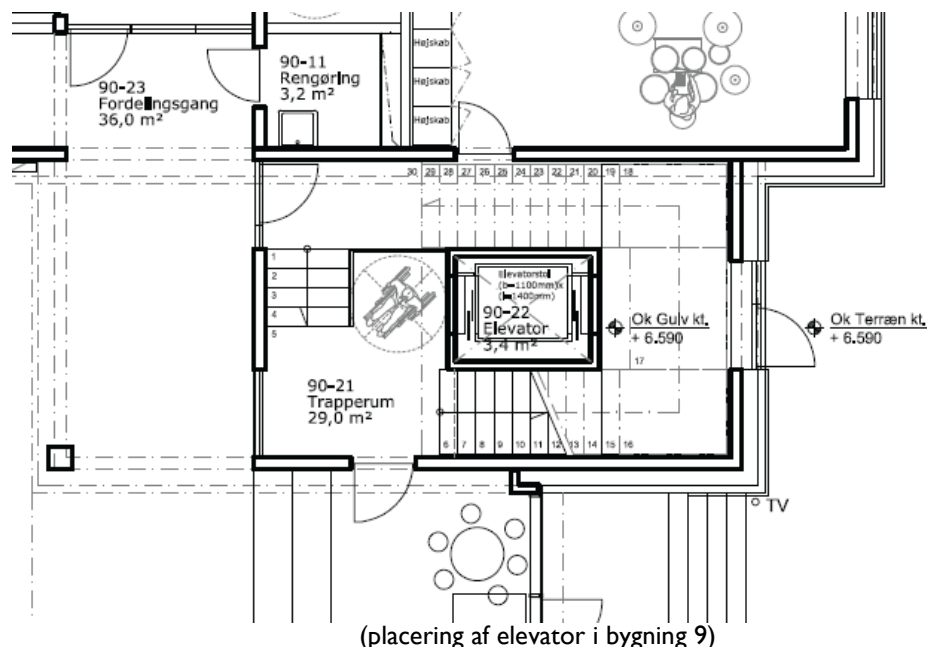
forefindes mulighed for niveaufri adgang. Dette kan efter omstændighederne suppleres med etablering af mulighed for at opsætte ramper ved de øvrige adgangsveje.

FAGLOKALER (BYGNING 3)

Bygning 3 er etableret i 1970 med idrætshal og svømmehal. Denne fløj er nu renoveret og delvist ombygget, således at der nu er placeret en række faglokaler beregnet til undervisning og aktiviteter vedrørende formning, hjemkundskab samt naturfag. Flere af disse befinder sig på første etage, hvor også lokalerne til 8. og 9. klassetrin samt den store tagterrasse til eleverne er placeret.

Adgangen til første sal var ikke umiddelbart nem at finde i forbindelse med inspektionen, og forvaltningens repræsentanter oplyste indledningsvist, at der ikke var adgang for kørestolsbrugere og andre med væsentligt nedsat gangfunktion til denne etage.

Efterfølgende har forvaltningen oplyst, at de nu har konstateret, at der er etableret en elevator på bagsiden af bygningen, og at der via denne er adgang til lokalerne på første etage. Dette fremgår tillige af det efterfølgende fremsendte skriftlige materiale.

Denne elevator blev i sagens natur ikke inspiceret på dagen.

BYGNING 2, HERUNDER ADGANG TIL NIVEAU 2 VIA ELEVATORER

Bygning 2 er forbundet med bygning 1 via højt niveau mellem bygningernes stueetager samt via gangbro mellem bygningernes første etager. Adgang til stueetage og første etage i begge bygninger for personer, der ikke har mulighed for at bruge trapper, sker således via elevator placeret på bagsiden af bygning 2. Elevatoren ses at overholde de gældende mål for handicapelevatore.

I forbindelse med inspektionen forevistes det, hvordan adgang via elevator forudsætter, at personen har en "brik" til elektronisk adgangskontrol. Derudover var der fra forvaltningens side nogen usikkerhed med hensyn til konkret funktionalitet, men det viste sig ved inspektionen som omtalt, at gældende krav sås at være overholdt ved selve elevatoren. Jeg noterede mig dog, at en person med relevante tilgængelighedsudfordringer dels ville være nødsaget til at finde elevatoren (hvor der ikke sås at være skiltning eller anden information ved den primære indgang til hverken bygning 2 eller bygning 1) og dels ville være nødsaget til først at have kontakten skolen og fået udle-

veret elektrisk brik for at få adgang, alternativt blive hjulpet af en af skolens medarbejdere, såfremt denne har den nødvendige viden og adgang.

Lokalerne i bygningen fremstod indbydende og tilgængelige. Forvaltningens repræsentanter fremviste de under formødet omtalte tiltag vedrørende belysning. Det fremgik i den forbindelse, at lyset i lokalerne er automatisk styret, og at der ikke er supplerende mulighed for alternative indstillinger ved hjælp af dedikeret kontrolmulighed.

OPSUMMERING OG ANBEFALINGER

Ud fra min inspektion af skolens bygningsmasse set i sammenhæng med de efterfølgende supplerende oplysninger er det min overordnede vurdering, at skolens bygningsmasse efter renoveringen har fået en rimelig høj grad af handicaptilgængelighed, der navnlig sikrer, at bevægelseshandicappede har adgang til skolens lokaler.

Jeg må dog notere mig, at gruppen af blinde og svagtseende ikke er tilgodeset i særlig grad. Når dette overhovedet er relevant, beror det navnlig på, at der i skolens umiddelbare nærhed ligger et betydeligt antal boliger specifikt målrettet denne gruppe, hvorfor det kan forventes, at de både kan efterspørge lokaler, når skolens lokaler stilles til rådighed for lokalsamfundet, og når den lægger hus til arrangementer af såvel officiel som af kulturel karakter, og at de kan have behov for færdes på skolen som forældre til elever på skolen.

Dette gælder både i forhold til adgangen fra offentlig vej og ind på skolens areal og i forhold til at finde rundt på selve skolen.

Jeg henstiller derfor til, at det overvejes, hvorvidt det er muligt at forbedre denne gruppes mulighed for selv at orientere sig, f.eks. i forbindelse med at skolens bygningsmasse skal indgå i kommunens lokalepulje, idet skolens lokaler derved i højere grad kan fungere som et relevant tilbud til denne gruppe.

For så vidt angår den fysiske tilgængelighed for personer med bevægelseshandicap har jeg som omtalt ovenfor noteret mig, at de nødvendige forudsætninger for at bevægelseshandicappede kan benytte bygningsmassen er til stede.

Derimod er det uklart for mig, hvorvidt den bagvedliggende information og viden, der også fordrer for at realisere tilgængeligheden, er på samme niveau. Jeg må således konstatere, at forvaltningens repræsentanter ikke var vidende om, at adgang til en væsentlig del af skolens lokaler faktisk var mulig via brug af elevator placeret bagerst i bygningen, som bl.a. rummer teatersalen.

Dertil kommer, at der ej heller ses at foreligge eksternt information om tilgængelighedsrelevante forhold, og skolens hjemmeside har således ingen information derom.²

² Det punkt, der vedrører information om skolens bygninger oplyser således alene følgende: ” Skolens fysiske opbygning: Skolen blev indviet den 26.03.1910. Skolen bestod oprindeligt af 6 selvstændige bygninger. I 1966 blev bygning nr. 7 indviet. Denne bygning indeholder lokaler til fysik/kemi, natur/teknik, geografi, biologi.

Skolen er blevet totalrenoveret og stod i sommeren 2015 klar til at kunne drive undervisning og pædagogik i moderne rammer, samtidig med at der er taget hensyn til skolens historiske udseende.”

Jeg henstiller derfor til, at forvaltningen overvejer, hvordan den nødvendige viden kan indsamles, og de relevante oplysninger kan viderebringes, således at de gode fysiske muligheder og rammer i højere grad kan opfylde deres funktion ved, at der er viden derom, ved at denne viden er tilgængelig for skolens medarbejdere og for udenforstående og ved, at sådan information aktivt formidles via relevante kanaler og til relevante grupper.

Dette kan efter min umiddelbare vurdering bl.a. ske ved, at skolens ledelse og forvaltningen søger at opnå en praktisk indsigt i de allerede foreliggende muligheder for både tilgængelighed og for kompenserende handlinger, og at det herefter overvejes, hvordan dette kan ”bringes i spil”. Information derom må således formidles til skolens medarbejdere (herunder navnlig de, som varetager ekstern kontakt til både forældre og til personer, der kan tænkes at kontakte skolen uden dybt forhåndskendskab), således at de aktivt kan informere og dermed sikre, at den konkrete foreliggende tilgængelighed også udmønter sig i praktisk tilgængelighed i hverdagen.

Ud over at give aktiv oplysning til personer med behov derfor, anbefaler jeg, at det overvejes, hvorvidt information derom kan inkorporeres på skolens hjemmeside (naturligvis på en sådan måde, at informationen der også er tilgængelig for relevante grupper, herunder blinde og svagtsende).

Tilsvarende er det min anbefaling, at det overvejes, hvorvidt der kan gives en form for kortfattet information ved skolens indgang(e) i form af skiltning eller lignende, der kan guide personer videre til mere eksakt information, ligesom jeg også finder, at tilgængeligheden mellem offentlig vej og skolens arealer muligvis kan forbedres yderligere, således at tilgængeligheden er optimal, når skolens bygninger anvendes til eksempelvis valghandlinger og til arrangementer i lokalmiljøet.

Jeg har i øvrigt noteret mig fraværet af skiltning af relevans for tilgængelighed på hele skolens areal, og at forvaltningens repræsentanter ikke havde fået den relevante information på et sådant niveau, at de havde mulighed for at kompensere derfor. Jeg anbefaler således, at information om relevante adgangsmuligheder fremgår de steder, hvor personer naturligt vil forsøge at komme ind, samt at de eksisterende elevatorer og lignende udstyres med skiltning eller anden information, der oplyser om, hvordan det er muligt at benytte disse. Uden sådan information og bagvedliggende viden kan jeg være bekymret for, at de ellers relativt gode muligheder ikke bliver brugt af den årsag, at den nødvendige viden derom ikke er til stede – hverken internt eller eksternt.

Endelig anbefaler jeg, at det overvejes, hvorvidt der kan etableres større tilgængelighed til læringscenter/bibliotek, idet dette må antages at være en væsentlig facilitet for alle skolens elever, og manglende adgang dertil derfor kan opleves u hensigtsmæssig og krænkende. Alternativt anbefaler jeg, at det som minimum overvejes, hvordan der kan findes løsninger, der sikrer adgang til dette lokale, samt selvfølgelig at den nuværende udformning med en dør, der åbner udad, således at det ikke er muligt at stå på reposen foran døren, overvejes ændret i mere hensigtsmæssig retning. Sidstnævnte er dog ikke alene af relevans for tilgængeligheden for handicapgrupper, men er også relevant for personer uden sådanne udfordringer.

BILAG

BAGGRUND OG METODE

Borgerrådgiverens inspektionsvirksomhed

Borgerrådgiveren kan af egen drift iværksætte undersøgelser af konkrete og generelle forhold samt gennemføre inspektioner i Københavns Kommune. Kompetencen følger af vedtægt for Borgerrådgiveren §§ 12-13, som lyder således:

”...

§ 12. Borgerrådgiveren kan af egen drift optage en konkret sag til undersøgelse, når der må formodes at foreligge et principielt aspekt, eller såfremt der efter de foreliggende oplysninger må antages at være tale om grove eller væsentlige fejl.

Stk. 2. Borgerrådgiveren kan af egen drift gennemføre generelle undersøgelser af udvalgte forvaltningsområder efter samråd med Borgerrådgiverudvalget.

§ 13. Borgerrådgiveren kan foretage inspektioner af institutioner, virksomheder samt tjenestesteder, der hører under Borgerrepræsentationens virksomhed.

...”

På mødet i Borgerrepræsentationen den 14. december 2006 blev det besluttet at udvide Borgerrådgiverens kompetence fra 1. januar 2007 med adgang til at tage sager op til undersøgelse på eget initiativ (egen drift-kompetence) (BR 565/06).

Beslutningen var en udmøntning af budgetaftalen for 2007 af 18. september 2006, hvori blandt andet følgende er anført:

”Uafhængigt tilsyn ved udvidelse af Borgerrådgiverens kompetence

På baggrund af den fremførte kritik af forholdene på kommunale plejehjem ønsker parterne at sikre et uafhængigt tilsyn og behandling af klager over grove og væsentlige fejl på plejehjemsområdet og generelt i kommunen. Parterne er enige om pr. 1. januar 2007 at udvide Borgerrådgiverens kompetence med en egen drift-funktion, således at Borgerrådgiveren – i lighed med Folketings Ombudsmand – får adgang til at tage sager op af egen drift m.v.”

Udvidelsen indebærer adgang for Borgerrådgiveren til at tage konkrete sager op på eget initiativ, når der må formodes at foreligge et principielt aspekt, eller såfremt der efter de foreliggende oplysninger må antages at være tale om grove eller væsentlige fejl. Endvidere indebærer den nye kompetence en adgang til at gennemføre generelle undersøgelser af udvalgte forvaltningsområder efter samråd med Borgerrådgiverudvalget samt til som en stikprøvekontrol at foretage inspektion af institutioner eller virksomheder samt tjenestesteder, der hører under Borgerrepræsentationens virksomhed.

I beslutningsgrundlaget for udvidelsen af Borgerrådgiverens kompetence med egen driftvirksomhed er det anført, at ”inspektionerne vil blive gennemført som en stikprøvekontrol i en dybtgående form med efterfølgende udarbejdelse af en inspektionsrapport. Værdien af inspektionsvirksomheden ligger dels i en grundig undersøgelse af udvalgte institutioner og lign., dels i opfølgningen og vejledningen konkret og generelt i den efterfølgende inspektionsrapport.”

Denne undersøgelsesrapport er en udmøntning af Borgerrådgiverens kompetence til at foretage inspektioner og drøftelsen i Borgerrådgiverudvalget.

Forløb og indhold (metode)

Borgerrådgiverens inspektion af tilgængelighed på Vigerslev Allés Skole afvikledes som omtalt tidligere gennem inspektion på skolen.

På baggrund af mødet med forvaltningen i den forbindelse samt selve inspektionen har Borgerrådgiveren udarbejdet en foreløbig rapport, som er sendt til forvaltningen med henblik på forvaltningens eventuelle bemærkninger til rapportens faktiske oplysninger og observationer.

Efter modtagelse af forvaltningens eventuelle bemærkninger, har Borgerrådgiveren indarbejdet forvaltningens bemærkninger til de faktiske forhold og foretaget eventuelle ændringer i undersøgelsens observationer og konklusioner, som disse måtte give anledning til. Borgerrådgiveren udarbejder på denne baggrund den endelige rapport. Rapporten er stilet til den involverede forvaltning.

I nogle tilfælde kan den endelige rapport indeholde uafklarede spørgsmål eller af andre grunde kræve en opfølgning, f.eks. fordi Borgerrådgiveren har bedt om underretning om, hvad en henstilling giver anledning til. I disse tilfælde vil den endelige rapport følges op af en (eller flere) opfølgingsrapport(er), indtil alle forhold i inspektionen er afklaret.

Reaktionsmidler og bedømmelsesgrundlag

Borgerrådgiverens reaktionsmidler er de samme som Folketingets Ombudsmands. Borgerrådgiveren kan således udtale kritik og komme med henstillinger til forvaltningen. Kritik er udtryk for en faglig vurdering af, at regler og retningslinjer mv. ikke er overholdt.

Borgerrådgiveren kan henstille til forvaltningen at ændre procedure eller lignende på et givent område.

Derudover kan Borgerrådgiveren påpege mere generelle problemstillinger i sin årsberetning, som afgives til Borgerrepræsentationen.

Borgerrådgiveren har i forbindelse med sin egen drift-virksomhed lagt sig fast på en sproglig skala for graduering af kritikens alvorlighed. Skalaen omfatter konstateringer af, at noget er uheldigt, konstateringer af begåede fejl, at noget er beklageligt, meget beklageligt, kritisabelt, meget kritisabelt eller stærkt kritisabelt. Skalaen med bemærkninger er indsat som bilag i denne rapport.

Bedømmelsesgrundlaget for Borgerrådgiveren er det samme som Folketingets Ombudsmands, nemlig skreven ret (herunder love, bekendtgørelser, cirkulærer og vejledninger), god forvaltningsskik samt overordnede humanitære og medmenneskelige betragtninger. Hertil kommer Københavns Kommunes værdigrundlag og andre politisk vedtagne retningslinjer. Borgerrådgiveren bestræber sig desuden på at anvende samme målestok for sine vurderinger som Folketingets Ombudsmand.

Borgerrådgiverens opgave er at undersøge, om kommunens forvaltninger og institutioner overholder gældende lovgivning, god forvaltningsskik, kommunens vedtagne politikker og beslutninger om serviceniveau og -standard. Borgerrådgiveren har således ikke særligt til opgave at komme med ros eller lignende tilkendegivelser om positive forhold.

RETSKILDER OG ØVRIGT BEDØMMESESGRUNDLAG

Byggeloven (lov nr. 323 af 26. juni 1975 med senere ændringer), jf. bekendtgørelse af Byggeloven, lov bekendtgørelse nr. 1185 af 14. oktober 2010

Forarbejder til lov om ændring af byggeloven (Boligudvalget, L44 – Bilag 2)

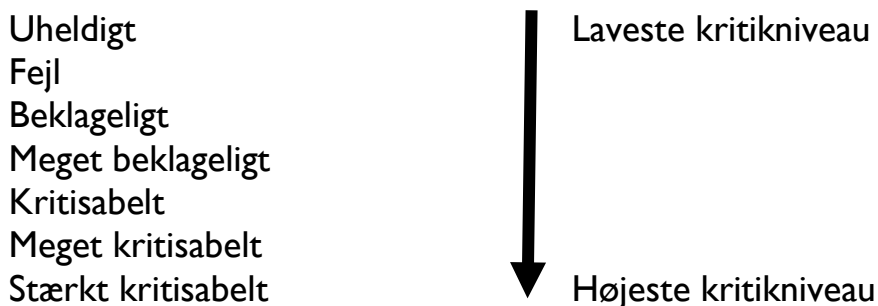
Bygningsreglement 2015³

FN's standardregler om lige muligheder for handicappede

Dansk Standard DS 3028:2001

By- og Boligministeriets vejledning om håndhævelse af byggelovgivningen og grænserne for dispensationskompetence, når det gælder bestemmelser om tilgængelighed.

BORGERRÅDGIVERENS KRITIKSKALA

Kritikskalaen spænder fra konstatering af forhold, der ikke er, som de bør være, uden at nogen konkret bebrejdes herfor (uheldigt) over kritik af forhold, der er mere eller mindre almindeligt forekommende i offentlig forvaltning, men ikke bør forekomme og til kritik af helt utilstedelige og uacceptable forhold (stærkt kritisabelt). Konstatninger, af at noget er uheldigt, registreres ikke som en egentlig kritik i Borgerrådgiverens statistik.

Det bemærkes, at Borgerrådgiveren udover ovennævnte kritikskala naturligvis supplerende kan udbyde og kvalificere sin kritik i almindeligt sprog.

³ <http://bygningsreglementet.dk/>

INSPEKTION AF HANDICAP TILGÆNGELIGHED PÅ VIGERSLEV ALLÉ SKOLE

FORELØBIG RAPPORT

Redaktion

Borgerrådgiveren

Kontakt

Københavns Kommune
Vester Voldgade 2A
1552 København V

Foto

Borgerrådgiveren

Tryk

Oplag

ISBN

Udgiver

Borgerrådgiveren

KØBENHAVNS KOMMUNE

Borgerrådgiveren

Vester Voldgade 2A

1552 København V

Telefon: 33 66 14 00

Telefax: 33 66 13 90

E-mail: borgerraadgiveren@kk.dk

www.kk.dk/borgerraadgiveren